

**Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Полтавський юридичний інститут
Кафедра конституційного, адміністративного,
екологічного та трудового права**

С И Л А Б У С

навчальної дисципліни

«ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень
Ступінь вищої освіти – магістр
Галузь знань – 08 «Право»
Спеціальність – 081 «Право»
Освітня програма / спеціалізація – «Право»
Статус дисципліни – вибіркова
Рік набору – 2019, 2020

Викладачі:

Божко Володимир Миколайович,

завідувач кафедри конституційного, адміністративного, екологічного та
трудового права, доктор юридичних наук, доцент;

Лемешко Олександр Миколайович,

доцент кафедри кримінального права та кримінально-правових дисциплін,
кандидат юридичних наук, доцент

30 серпня 2019 р.

Полтава – 2019

Силабус навчальної дисципліни «Правове забезпечення запобігання корупції» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» освітньої програми «Право» Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Полтава: Полтавський юрид. ін.-т Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 11 с.

Розробник

Божко Володимир Миколайович – доктор юридичних наук, доцент

Гарант освітньої програми

Криницький Ігор Євгенович – завідувач кафедри цивільного, господарського і фінансового права, доктор юридичних наук, професор, старший науковий співробітник

Затверджено на засіданні кафедри конституційного, адміністративного, екологічного та трудового права (протокол № 1 від 30 серпня 2019 р.)

Дата оновлення – 28 серпня 2020 року
(протокол № 1 засідання кафедри конституційного, адміністративного, екологічного та трудового права від 28 серпня 2020 року)

Завідувач кафедри _____

В. М. Божко

Дані про викладачів

Назва навчальної дисципліни	Правове забезпечення запобігання корупції
Вид навчальної дисципліни	вибіркова, належить до циклу навчальних дисциплін за вибором студента
Викладач	Божко Володимир Миколайович, д.ю.н., доцент, завідувач кафедри конституційного, адміністративного, екологічного та трудового права ПЮІ НЮУ імені Ярослава Мудрого
Контактний телефон	+38 0532 560148
Е-mail	Volodya_bozhko@ukr.net
Консультації	Вівторок 13-00 – 14-00, м.Полтава, Першотравневий проспект, 5, ауд. 601-б.
Онлайн консультації у Facebook:	https://www.facebook.com/volodya.bozhko
Викладач	Лемешко Олександр Миколайович, к.ю.н., доцент, доцент кафедри кримінального права та кримінально-правових дисциплін ПЮІ НЮУ імені Ярослава Мудрого
Контактний телефон	+38 0532 560148
Е-mail	oleksandrlemeshko16@gmail.com
Консультації	Понеділок 13-00 – 14-00, м.Полтава, Першотравневий проспект, 5, ауд. 405-В.
Онлайн консультації у Facebook:	https://www.facebook.com/profile.php?id=100000723409744

Анотація навчальної дисципліни

Розкривається поняття та зміст основних категорій правового забезпечення запобігання корупції, зміст основних інститутів антикорупційного законодавства. Розглядаються: зміст поняття та сутність корупції; передумови її виникнення і поширення; засади запобігання та протидії корупції в Україні та провідних країнах світу; вітчизняний правовий механізм запобігання та протидії корупції; система та правовий статус органів, діяльність яких спрямовано на запобігання та протидію корупції; види корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних із корупцією; провадження у зазначених справах; відповідальність за корупційні правопорушення та правопорушення, пов'язані із корупцією. Студенти знайомляться із основними нормативно-правовими актами у сфері запобігання та протидії корупції, вчать застосовувати норми антикорупційного законодавства на практиці, а також знайомляться із правозастосовною практикою їх реалізації.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Правове забезпечення запобігання корупції» – набуття студентами здатності розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері запобігання

та протидії корупції, що передбачає проведення різноманітних досліджень та/або здійснення інновацій й характеризується невизначеністю умов і вимог.

Завдання:

– формування у студентів спеціалізованих концептуальних знань у сфері запобігання та протидії корупції, що включають сучасні наукові здобутки у цій галузі права, котрі є основою для оригінального мислення та проведення досліджень у вказаній сфері;

– набуття студентами спеціалізованих умінь/навичок розв'язання проблем, котрі виникають у повсякденній діяльності антикорупційних органів, їх посадових осіб, а також в інших учасників правовідносин щодо запобігання та протидії корупції;

– здатність інтегрувати знання, набуті у процесі вивчення цієї та навчальних дисциплін «Конституційне право України», «Кримінальне право», «Адміністративне право» й розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних контекстах;

– здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності, зокрема щодо: застосування набутих теоретичних знань та сформованих практичних навичок використання вітчизняного правового механізму запобігання та протидії корупції; системи та правового статусу органів, діяльність яких спрямовано на запобігання та протидію корупції; реалізації кримінальної та адміністративної відповідальності у разі вчинення корупційних правопорушень та/або правопорушень, пов'язаних із корупцією; проваджень у зазначених справах;

– формування у студентів знань та умінь, необхідних їм для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою генерування нових знань у сфері запобігання та протидії корупції.

Місце навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми.

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: «Теорія держави і права»; «Конституційне право України»; «Адміністративне право»; «Кримінальне право»; «Кримінальне процесуальне право».

Кореквізити: «Теорія та практика конституційного судочинства».

Постреквізити: «Публічна служба», «Податкове право», «Медичне право», «Правове регулювання екологічної безпеки».

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати наступні результати навчання:

- сформувані поняття та зміст основних категорій у сфері запобігання та протидії корупції;

- систематизувати втілення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права у вітчизняному антикорупційному законодавстві;

- проаналізувати взаємодію вітчизняного механізму запобігання та протидії корупції із міжнародним;

- здійснити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів вітчизняного антикорупційного законодавства із правом ЄС;

- інтерпретувати основні норми антикорупційного законодавства, а також розуміти методологію їхнього тлумачення;

- застосовувати антикорупційне законодавство у практичних ситуаціях;

- пояснити практику реалізації норм антикорупційного законодавства;

- запропонувати проекти правозастосовних актів у різних сферах діяльності антикорупційних органів;

- прогнозувати результат впливу проектів нормативно-правових та індивідуальних актів органів публічної влади на запобігання та протидію корупції.

**Розклад занять з навчальної дисципліни на 2020/2021 н.р.
для студентів денної форми навчання**

Дата	Теми лекцій	Теми практичних занять	Теми самостійної роботи (есе або рефератів)
1	2	3	4
15.09.20 - 18.09.20	1. «Загально-теоретична характеристика корупції»	1. «Загально-теоретична характеристика корупції» <i>Основна література:</i> 1; 2; 9; 11, 12, 13, 15, 17,	Поняття та ознаки корупції; система правового забезпечення запобігання корупції; особливості джерел правового забезпечення запобігання корупції
21.09.20 - 24.09.20	2. «Правовий механізм запобігання та протидії корупції в Україні»	2. «Правовий механізм запобігання та протидії корупції в Україні» <i>Основна література:</i> 2; 9; 12, 13, 15.	Спільні та відмінні риси корупційного правопорушення та правопорушення, пов'язаного із корупцією; суб'єкти відповідальності за корупційні правопорушення та правопорушення, пов'язані із корупцією; категорії осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування
28.09.20 - 02.10.20	3. «Правовий статус спеціально-уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції»	3. «Правовий статус спеціально-уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції» <i>Основна література:</i> 1; 2; 8, 9, 10, 12, 14, 15, 18.	Правовий статус Національного агентства з питань запобігання корупції; особливості правового статусу державного бюро розслідувань; особливості правового статусу спеціалізованої антикорупційної прокуратури України; особливості правового статусу Національного антикорупційного бюро України
21.09.20 - 25.09.20	4. «Механізм запобігання та протидії корупції у провідних державах світу»	4. «Механізм запобігання та протидії корупції у провідних державах світу» <i>Основна література:</i> 1; 3; 9; 13; 14.	Іноземний досвід законодавчого забезпечення запобігання і протидії корупції у іноземних державах (країни ЄС, Сінгапур, Японія)

1	2	3	4
05.10.20 - 09.10.20	5. «Юридична відповідальність за вчинення правопорушень, пов'язаних із корупцією»	5. «Юридична відповідальність за вчинення правопорушень, пов'язаних із корупцією» <i>Основна література:</i> 1; 2; 9, 12, 13, 15.	Види адміністративних правопорушень, пов'язаних із корупцією; загальна характеристика адміністративних стягнень за вчинення адміністративних корупційних правопорушень; загальні правила накладення стягнень за вчинення адміністративних корупційних правопорушень.
12.10.20 - 16.10.20	6. «Провадження в справах про правопорушення, пов'язані із корупцією»	6. «Провадження в справах про правопорушення, пов'язані із корупцією» <i>Основна література:</i> 1; 3; 5, 6, 9, 12, 18.	Особливості провадження в справах про правопорушення, пов'язані із корупцією; стадії провадження у справах про адміністративні корупційні правопорушення; особливості складання та зміст протоколу про адміністративне правопорушення, пов'язане із корупцією
19.10.20 - 23.10.20	7. «Кримінальна відповідальність за вчинення корупційних правопорушень»	7. «Кримінальна відповідальність за вчинення корупційних правопорушень» <i>Основна література:</i> 1; 3; 6, 9, 16, 18	Поняття та види корупційних правопорушень; Особливості юридичної відповідальності за вчинення корупційних правопорушень; розмежування правопорушень щодо порушення правил фінансового контролю (ст.172-6 КУпАП) та декларування недостовірної інформації (ст.366-1 ККУ)
26.10.20 - 30.10.20	8. «Особливості притягнення до кримінальної відповідальності у разі вчинення кримінальних корупційних правопорушень»	8. «Особливості притягнення до кримінальної відповідальності у разі вчинення кримінальних корупційних правопорушень» <i>Основна література:</i> 1; 3; 6; 9; 11; 16; 18	Особливості провадження в справах про кримінальні корупційні правопорушення; поняття доказів та їх оцінка при здійсненні провадження у справах про кримінальні корупційні правопорушення; особливості кримінального провадження у Вищому антикорупційному суді

1	2	3	4
02.11.20 - 06.11.20	9. «Гарантії захисту викривачів корупції»	9. «Гарантії захисту викривачів корупції» <i>Основна література: 1; 3; 6; 9; 11; 16; 18</i>	Вимоги до анонімних повідомлень про адміністративні корупційні правопорушення та порядок їх розгляду; правовий механізм заохочення викривачів корупції

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

1. наукової статті;
2. наукової доповіді;
3. тез наукової доповіді на конференції;
4. огляд судової практики;
5. есе за вузькоспеціальною проблематикою;
6. анотації прочитаної додаткової літератури з курсу, у т.ч. іноземної;
7. термінологічного словника
8. підготовки до практичних занять та іспиту.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у «Методичних рекомендаціях до самостійної роботи студентів із навчальної дисципліни «Правове забезпечення запобігання корупції» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» зі спеціальності 081 «Право» / уклад. В.М.Божко. Полтава : ПЮІ Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 18 с.

Інформаційне забезпечення курсу

Основні нормативно-правові акти

1. Конституція України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141. Дата оновлення: 07.02.2019. URL: <https://bit.ly/2GeSeRP> (дата звернення: 27.08.2020).
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-Х. Відомості Верховної Ради України. 1984. № 51. Ст. 1122. Дата оновлення: 16.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text> (дата звернення: 27.08.2020).
3. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25. Ст. 131. Дата оновлення: 16.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 27.08.2020).
4. Про Вищий антикорупційний суд: Закон України від 07.06.2018 р. № 2447- VIII. Відомості Верховної Ради України. 2018. № 24. Ст. 212. Дата оновлення: 14.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2447-19#Text> (дата звернення: 27.08.2020).
5. Про Державне бюро розслідувань: Закон України від 12.11.2015 р. № 794- VIII. Відомості Верховної Ради України. 2016. № 6. Ст.55. Дата оновлення: 17.06.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19#Text> (дата звернення: 27.08.2020).
6. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. Відомості Верховної Ради України. 2014. № 49. Ст.2056. Дата оновлення: 16.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 27.08.2020).
7. Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки: Закон України 14.10.2014 р. № 1699- VII. Відомості Верховної Ради України. 2014. № 46. Ст.2047. Дата оновлення: 14.07.2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1699-18#Text> (дата звернення: 27.08.2020).
8. Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів : Закон України від

- 10.11.2015 р. № 772-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2016. №1. Ст.2. Дата оновлення: 17.06.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/772-19#Text> (дата звернення: 27.08.2020).
9. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14.10.2014 р. № 1698-VII. Відомості Верховної Ради України. 2014. №47. Ст.2051. Дата оновлення: 17.06.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text> (дата звернення: 27.08.2020).
10. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. №40-41. Ст.379. Дата оновлення: 17.06.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 27.08.2020).
11. Про прокуратуру : Закон України від 14 жовтня 2014 р № 1697-VII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 2-3. Ст. 13. Дата оновлення: 17.06.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text> (дата звернення: 27.08.2020).

Основна література

1. Бусол О. Ю. Протидія корупційній злочинності в Україні у сучасний період: монографія. Київ: Ін-Юре, 2014. 564 с.
2. Веклич В. О. Адміністративно-правові засади публічної політики щодо запобігання і боротьби з корупцією в Україні: монографія. Київ: Видавництво «Людмила», 2017. 592 с.
3. Гаращук В. М., Мухатаєв А. О. Актуальні проблеми боротьби з корупцією в Україні: монографія. Харків: Право, 2010. 144 с.
4. Зарубіжний досвід створення та діяльності спеціальних антикорупційних органів: наук.-практ. посіб. / З. А. Загиней, В. М. Драган, О. Н. Ярмиш та ін. Київ: Національна академія прокуратури України, 2015. 314 с.
5. Литвиненко В. І. Протидія корупції в Україні: адміністративно-правові засади: монографія. Київ: «МП Леся», 2015. 472 с.
6. Мандибура В. О. Корупція: інституційна сутність та механізми подолання: монографія. Київ: Парлам вид-во, 2017. 488 с.
7. Мельник М. І. Корупція – корозія влади (соціальна сутність, тенденції та наслідки, заходи протидії). Київ: Юридична думка, 2004. 400 с.
8. Мельник М. І. Корупція: сутність, поняття, заходи протидії: монографія. Київ: Атіка, 2001. 304 с.
9. Науково-практичний коментар до Закону України «Про запобігання корупції» / наук. ред. М. І. Хавронюк. Київ: Ваіте, 2018. 472 с.
10. Невмержицький Є. В. Корупція в Україні: причини, наслідки, механізми протидії: монографія. Київ: КНТ, 2008. 368 с.
11. Нормативний помічник з запобігання та протидії корупції: практичний посібник / упоряд. С. В. Петков. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 288 с.
12. Правові засади та практичні аспекти запобігання корупції: Лекційні матеріали до тренінгового навчального курсу для працівників державних органів та посадових осіб місцевого самоврядування. 2017. 85 с. URL: https://nazk.gov.ua/sites/default/files/docs/nazk_files/навчальні%20матеріали/Лекція.pdf
13. Романов М. В. Основні засади запобігання корупції. Харків: ТОВ «Видавництво «Права людини», 2017. 176 с.
14. Шатрава С. О. Теорія і практика запобігання корупції в органах Національної поліції України : адміністративно-правове дослідження : монографія. Харків : Діса плюс, 2016. 455 с.

Вимоги викладача

Студенти *повинні*: активно працювати на практичних заняттях: брати участь в обговоренні дискусійних питань, вирішення кейсів, повною мірою долучатися до активних форм навчання, використовувати різноманітні джерела з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії та різнобічного вивчення навчальної дисципліни. Пропущені практичні заняття відпрацьовуються.

Студентам *рекомендується*: брати участь у наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, написанні наукових статей і рефератів.

Викладач *бере до уваги* інші навчальні та наукові здобутки студента, що підтверджені документально (грамоти, дипломи, сертифікати тощо).

Обов'язковою вимогою є дотримання студентами норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» ([https://nlu.edu.ua/files/norm doc/kodeks akademichnoyi etyky.pdf](https://nlu.edu.ua/files/norm%20doc/kodeks%20academichnoyi%20etyky.pdf)).

Під час аудиторних занять використовувати мобільні телефони можна тільки у навчальних цілях (наприклад, для перегляду презентацій лекції). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження

потрібної інформації. Можна приносити із собою питну воду. В разі нагальної потреби можна виходити із аудиторії, не заважаючи при цьому викладачу та іншим студентам.

Контрольні заходи результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Правове забезпечення запобігання корупції» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Видами *поточного контролю* знань студентів є:

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на *практичних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання тестових завдань, розв'язання практичних завдань або задач, захист кейсу, підготовка і захист есе або реферату за ініціативи студента. За підсумками практичних занять студент може отримати від 0 до 28 балів;

– протягом семестру студенти виконують завдання для *самостійної роботи* (підготовка усної доповіді, презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 8;

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на *лекційних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування. За підсумками поточного контролю на лекціях студенти можуть отримати від 0 до 4 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань студентів із навчальної дисципліни є *залік*, що оцінюється за шкалою від 0 до 60 балів. Залік складається шляхом тестування. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю та самостійної роботи, за якої студент допускається до заліку, становить 20 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів

Лекційні заняття	Практичні заняття (поточний контроль)		Самостійна робота	Залік (підсумковий контроль)	Підсумкова оцінка знань
	Модуль № 1	Модуль № 2			
max 4	max 14	max 14	max 8	max 60	max 100

Шкала підсумкової оцінки знань студентів

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою
1	2	3	4
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	Не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34